

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กาตหลวงเมืองเชียงตุงและเมืองเชียงใหม่ : ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบของระบบเศรษฐกิจโลก หลังสงครามโลกครั้งที่สองถึงปัจจุบัน		
ชื่อผู้เขียน	นางสาวศศิภัทร์ เทียงมิตร		
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รศ.มล. สุรสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์	ประธานกรรมการ	
	ผศ.ดร. สุเทพ สุนทรนาถ	กรรมการ	
	ผศ.ทูลสิทธิ์ ชูชาติ	กรรมการ	
	บทคัดย่อ		

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของระบบเศรษฐกิจโลกที่สะท้อนออกมาในตลาดท้องถิ่นในเมืองเชียงใหม่และเมืองเชียงตุง โดยเฉพาะกาตหลวงเมืองเชียงตุงนั้นได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายปิดประเทศมาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี โดยศึกษาระบบโครงสร้างการหมุนเวียนและกระจายสินค้าในกาตหลวงเมืองเชียงตุงภายหลังจากการเปิดประเทศ และกาตหลวงเมืองเชียงใหม่ปัจจุบันเพื่อคาดการณ์แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ความสัมพันธ์ในทางการค้าแลกเปลี่ยนระหว่างเชียงใหม่และเชียงตุงนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะพึ่งพาอาศัยต่อกันมาตั้งแต่อดีต ในระยะต่อมาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองเมืองถูกเข้าแทรกแซงจากอิทธิพลภายนอกที่ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามามีอำนาจและชี้นำ โดยช่วงแรกนั้นในสมัยที่ประเทศสยามเข้ามามีอิทธิพลเหนือเชียงตุงและเชียงใหม่ได้ใช้อิทธิพลทางการเมืองเข้ามาแยกความสัมพันธ์ของเมืองทั้งสองออกจากกัน ถึงกระนั้นก็ไม่สามารถตัดขาดความสัมพันธ์ที่มีมายาวนานและแน่นแฟ้นออกจากกันโดยสิ้นเชิงได้ พัฒนาการที่แตกต่างกันระหว่างกาตหลวงเชียงใหม่และกาตหลวงเชียงตุงจึงเปรียบเสมือนเป็นกระจกที่สะท้อนภาพวิถีชีวิตของชาวเชียงตุงและเชียงใหม่ที่ผูกพันฉันเครือญาติกันตั้งแต่ในระดับชนชั้นปกครองไปจนถึงชาวเมืองที่ตั้งรกรากอยู่ในเมืองมาตั้งแต่อดีต ได้เป็นอย่างดี

ระบบเศรษฐกิจของเชียงใหม่และเมืองต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ด้วยพ่อค้าคาราวานที่เดินทางทำการค้าในภูมิภาคซึ่งกระทำกันหลายระดับ โดยมีศูนย์กลางการค้าขายแลกเปลี่ยนอยู่ที่ตลาดของแต่ละชุมชน กาดหลวงในเชียงใหม่เน้นทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการค้าขนาดใหญ่ของภูมิภาค มีพ่อค้าเดินทางมาจากทุกสารทิศเข้ามาทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าอยู่ตลอดเวลา การค้าในตลาดจึงมีลักษณะการค้าขายที่คึกคักทุกวันไม่มีวันหยุด พ่อค้าที่เข้ามาทำการค้าจะสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาทำการค้าแล้วออกเดินทางไปค้าขายยังที่ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ต่างกับเชียงใหม่ที่เป็นเสมือนจุดแวะพักสินค้าของพ่อค้าคาราวานที่เดินทางผ่านไปสู่อื่น กาดหลวงในเชียงใหม่จึงเป็นตลาดหมุนเวียนที่มีช่วงเวลาในการหมุนเวียนติดตลาดใหญ่หรือที่เรียกกันว่า "วันกาดหลวง" อยู่ระยะเวลา 5 วันครั้ง นอกจากนั้นก็จะมีการติดตลาดนัดรอบนอกของเมืองในวันถัดไปหมุนเวียนไปตามชุมชนต่าง ๆ จนครบแล้วจึงกลับมาเริ่มต้นวันกาดหลวงในเมืองอีกครั้งหนึ่ง การติดตลาดในลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าของเชียงใหม่ในอดีตไม่มากพอที่จะต้องมีการค้าทุกวัน แต่ในขณะเดียวกันความต้องการสินค้าภายในของชุมชนเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนของตลาดนัดในชนบท ควบคู่ไปกับตลาดนัดในเมืองเพื่อทำการกระจายสินค้าออกไปสู่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง

การเข้ามาของมหาอำนาจนานาชาตินิยมอังกฤษได้กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและการค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะชุมชนชั้นปกครองในเชียงใหม่เป็นอย่างมาก ต่างกับในเชียงใหม่ที่อังกฤษนั้นไม่ได้เข้าไปแทรกแซงกิจการภายใน ทำให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจภายในเชียงใหม่มากนัก เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลงการดำเนินนโยบายระบบเศรษฐกิจของพม่าแบบสังคมนิยม ส่งผลให้เชียงใหม่ถูกรวมเข้าเป็นส่วนของประเทศพม่าและจากนั้นพม่าก็ปิดตัวจากโลกภายนอก พัฒนาการของกาดหลวงเชียงใหม่จึงหยุดลง ส่วนกาดหลวงเชียงใหม่ยังคงพัฒนาตัวเองไปตามกระแสสู่กระแสทุนนิยม อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลา 30 ปีที่เชียงใหม่ปิดการติดต่อกับโลกภายนอกนั้น คนเชียงใหม่ยังคงสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้โดยการพึ่งพาสินค้าจากการค้า นอกกระบบที่รัฐบาลพม่าทำเหม็นเฉยว่ามีการค้าในตลาดมืดเกิดขึ้น จนกระทั่งเชียงใหม่ได้เปิดออกสู่โลกภายนอกอีกครั้ง เมื่อพม่าปรับเปลี่ยนนโยบายการพัฒนาประเทศที่เปิดออกสู่โลกภายนอกมากขึ้น เพราะกระแสความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศในภูมิภาคนี้ต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาให้ก้าวทันกับยุคของการค้าการลงทุนที่ไร้พรมแดน กาดหลวงเมืองเชียงใหม่มีแนวโน้มว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเศรษฐกิจโลกมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับกาดหลวงเมืองเชียงใหม่ต่อไปในอนาคตนั้น ยังคงขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลพม่าเป็นสำคัญ.

Thesis Title	Local Market in Keng Tung and Chiang Mai : Comparative Studies on Development and Changes Affected by World Economics System from the End of World War II to Present		
Author	Miss Sasipas Tiengmit		
M.A.	Regional Studies		
Examining Committee	Associate Professor Surasawasdi Sooksawasdi,ML	Chairman	
	Assistant Professor Dr.Suthep Soontornpesuch	Member	
	Assistant Professor Choosit	Choochat	Member

Abstract

This thesis aims to study the development and changes of the Central Keng Tung Market in Myanmar (Burma) and the Central Chiang Mai Market in Northern Thailand, affected by the World Economic System from the end of World War II to present.

From the study, it was found that Keng Tung and Chiang Mai had long been in closed interdependent relationships in the past, being interrupted, from time to time, by the interfering super -power- Myanmar and Siam. When Keng Tung and Chiang Mai were under the Siamese control, Siam tried to break their cordial relationships with no success. The interrelationships developed among Keng Tung and Chiang Mai, revealed ways of life of both the elites as well as the common people of the two muangs (principalities). The interrelationships developed among Keng Tung and Chiang Mai, and their adjacent muangs, were linked by caravan traders at various levels having community markets as their trading centers. Chiang Mai Market was a large regional center, where traders from all parts in the North came to trade, making the trading

activities continued all-day long without a break. Keng Tung Market was a kind of “stop-over” station for traders, who were on their way to other muang markets. There were 5 market-days in the Central Keng Tung Market called “Wan Kad Luang” (Central Market Days), after which the traders would move to all the markets nearby to complete the cycle, before coming back to begin at the Central Market.

The expansion of the British Colonial Power into the region had greater impact upon Chiang Mai than Keng Tung, in terms of its economics and trade. After World War II, with the socialist state policy, Keng Tung was integrated as part of Myanmar and its closed-door economic policy. The Keng Tung Central Market temporarily ceased to develop, while Chiang Mai Central Market moved on towards the world market economy. After 30 years of its closure, Keng Tung was reopened, as a result of the Myanmar's change of its economic policy. At present, whether Keng Tung would be able to catch up with changes and the globalized world economy, it's still depending on Myanmar's policies that we have to wait and see.